



DEBRECENI REFORMÁTUS  
HITTUDOMÁNYI  
EGYETEM

**Intézményi tájékoztató**  
2018-2019

DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM

**SZOCIOTERÁPIÁS ELJÁRÁSOK AZ ISKOLAI ERŐSZAK  
KEZELÉSÉRE**  
szakirányú továbbképzési szak

KÉPZÉSI FÜZET

Debreceni Református Hittudományi Egyetem  
Felnőttképzési Központ

Debrecen  
2018

## Tartalomjegyzék

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK .....	2
KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK .....	3
MINTATANTERV .....	6
TANULMÁNYI INFORMÁCIÓK .....	7
FELNŐTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS .....	8
TANTÁRGYLEÍRÁSOK .....	10

## ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az intézmény címe:	Debreceni Református Hittudományi Egyetem 4026 Debrecen, Kálvin tér 16. Telefonszám: 52/518-500
Központvezető:	Fülekiné Joó Anikó
Képzésfelelős:	
Oktatásszervező:	Harangi Ibolya
A képzés formája:	esti tagozat

**KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK**  
**Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére**  
**szakirányú továbbképzési szak**

- I. A szakirányú továbbképzés neve:**  
Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére szakirányú továbbképzési szak
- II. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:**  
OH-FRKP / 1038-4/2009.
- III. A létesítő intézmény neve:**  
Eszterházy Károly Főiskola
- IV. A képzést indító intézmény indítási engedélye:**  
OH-FHF/125-1/2011.
- V. A képzést indító intézmény neve:**  
Debreceni Református Hittudományi Egyetem
- VI. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:**
- 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:**  
Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére szakirányú továbbképzési szak
  - 2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:**  
Szocioterapeuta szakpedagógus
  - 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:**  
Pedagógusképzés
  - 4. A felvétel feltételei:**  
Pedagógusképzés, társadalomtudomány, természettudomány, valamint bölcsészettudomány képzési területen legalább alapképzésben (vagy korábban főiskolai szintű képzésben) szerzett szakképzettség.
  - 5. Képzési idő, félévekben meghatározva: 2 félév**
  - 6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:**  
60 kredit

**7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszereshető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:**

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik képesek az iskolai erőszak felismerésére, háttértényezőinek feltárására, a hatékony problémamegoldásra és az érintettek segítésére.

**a) A képzés során elsajátítandó kompetenciák:**

A szakképzettség birtokában a végzetek alkalmasak:

- A gyermekek és serdülők személyiségfejlesztésére, korrekciós nevelésére.
- Gyermekek- és serdülőkorú csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére.
- A humán ökörendszer ismeretében a rizikófaktorok azonosítására és a beavatkozások tervezésére.
- A pedagógusi munka során a gyermekbántalmazás tüneteinek, a gyermekek érzelmeinek felismerésére, aktív segítői magatartás kialakítására.
- Hatékony kommunikációra és konfliktuskezelésre Pedagógiai, pszichológiai beavatkozási eszközkészlet alkalmazása viselkedéskorrekcióban
- Képesség arra, hogy az eredeti hivatás tágabb értelmezési keretben tudatosabb, hatékonyabb munkavégzést eredményezzen;
- Az iskola mint rendszer, mint szervezet erőforrásainak mozgósítására az iskolai erőszak megelőzésének érdekében.
- Az agressziót kiváltó családi, személyiségbeli, pszichikus problémák felismerésére és kezelésére a kompetenciahatárok betartásával.
- Tájékoztatásra, együttműködésre a szülőkkel és más intézményekkel, szakemberekkel.

**b) Tudáselemek, megszereshető ismeretek:**

- Speciális pedagógiai pszichológiai ismeretek
- Társadalomismeret
- Iskolai mentálhigiéné
- Speciális módszertani ismeretek
- Gyakorlati ismeretek

**c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:**

- szakmai készségfejlesztés;
- kommunikáció, konfliktuskezelési készségek fejlesztése;

- team-munka, együttműködés, kooperációs készségek fejlesztése;
- önművelődés, life long learning készségének fejlesztése.

**d) A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:**

Az oklevél megszerzése után a hallgatók jó eséllyel indulnak a munkaerőpiacon, elsősorban az óvodákban, általános-és középiskolákban, valamint a velük „társintézményként” együttműködő gyakorlati munkát végző terepen: nevelési tanácsadóknál, családsegítő központokban, pedagógiai szakszolgálatoknál, intézeteknél, a szakmában érintett civil szervezeteknél és alapítványoknál, közoktatásban részt vállaló egyházi intézményeknél.

**8. Meghatározó ismeretkörök és kreditek:**

<b>Társadalomtudományi ismeretek</b> - Az iskola mint szervezet. - Az agresszió társadalmi, kulturális okai, háttere.	<b>10 kredit</b>
<b>Pszichológiai ismeretek</b> - Az agresszió pszichológiai okai, háttere.	<b>10 kredit</b>
<b>Pedagógiai ismeretek</b> - Pedagógiai beavatkozási lehetőségek, megoldási módszerek – az életkori sajátosságok figyelembevételével.	<b>25 kredit</b>

**9. A szakdolgozat kreditértéke:**

10 kredit

**10. Képzésfelelős:**

## MINTATANTERV

### Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére szakirányú továbbképzési szak 2018 esti tagozat

Kód	Tantárgyak	Előfeltételek	I.	II.	St.
	<b>Társadalomtudományi ismeretek</b>				
	Nevelésszociológia		5+5 k <b>3</b>		K
	Rendszerszemlélet		0+5 gyj <b>2</b>		K
	Vezetélmélet		5+5 gyj <b>2</b>		K
	Az agresszió társadalmi háttere		5+5 k <b>3</b>		K
	<b>Pszichológiai ismeretek</b>				
	Személyiségfejlődés és zavarai		10+5 k <b>4</b>		K
	Az agresszió pszichológiája		5+5 k <b>3</b>		K
	Diagnosztikai eljárások		0+10 gyj <b>3</b>		K
	<b>Pedagógiai ismeretek</b>				
	Interkulturális nevelés		5+0 gyj <b>2</b>		K
	Segítő beszélgetés I.		0+10 gyj <b>3</b>		K
	Segítő beszélgetés II.			0+5 ma <b>1</b>	
	Iskolai mentálhigiéné		5+0 gyj <b>2</b>		K
	Gyermekvédelem és a segítés intézményrendszere			10+5 gy <b>3</b>	K
	Iskolai konfliktusok kezelése			5+10 gyj <b>3</b>	K
	Iskolai közösségfejlesztés			5+10 gyj <b>3</b>	K
	Pedagógiai módszerek az iskolai agresszió kezelésére I.		0+10 ma <b>3</b>		K
	Pedagógiai módszerek az iskolai agresszió kezelésére II.			0+15 ma <b>3</b>	K
	A pedagógus - szülő kapcsolat			5+5 gyj <b>2</b>	K
	<b>Szakmai gyakorlat</b>				
	Terepgyakorlat			0+15/ma <b>3</b>	K
	Esetmegbeszélés			0+10/ma <b>2</b>	K
	<b>Szakedolgozat és konzultáció</b>			gyj <b>10</b>	K
	Össz-óraszám		100	100	<b>200</b>
	Kreditszám		<b>30</b>	<b>30</b>	<b>60</b>

## TANULMÁNYI INFORMÁCIÓK

**Tanév:** 2018/19.

### **A tanév időbeosztása:**

#### ősz félév:

szorgalmi időszak: 2018. szeptember 10. – december 14.

vizsgaidőszak: 2018. december 17. – 2019. február 1.

#### tavaszi félév:

szorgalmi időszak: 2019. február 11. – május 17.

vizsgaidőszak: 2019. május 20. – június 28.

**Beiratkozás:** az első konzultáció alkalmával

**Konzultációk:** havonta két alkalommal pénteken 13.00-tól, szombaton 9.00-tól.

A részletes órarend elérhető a Felnőttképzési Központ honlapján:

<http://www.drhe.hu/felnottkepzesi-kozpont>

**Ügyintézés helye és ideje:** Felnőttképzési Központ fsz. 030.  
Hétfőtől csütörtökig 9.00-tól 16.00-ig  
Pénteken 9.00-tól 13.00-ig  
Telefonszám: 52/518-562  
E-mail: [felnottkepzes@drhe.hu](mailto:felnottkepzes@drhe.hu)

**Képzési díj:** 115.000 Ft/ félév

**Beiratkozási/registrációs díj:** 8.000 Ft/ félév

### **A záróvizsgára való jelentkezés rendje:**

Záróvizsgára az bocsátható, aki a képzési program minden előírt követelményét teljesítette. A hallgató a záróvizsgára való jelentkezési szándékát a honlapon elérhető nyomtatványnak a Felnőttképzési Központ által megadott határidőre történő benyújtásával jelzi.



## **FELNŐTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS** **(hallgatóknak)**

Mely létrejött a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) alapján folyó iskolarendszerű szakirányú továbbképzés tárgyában – figyelemmel a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény előírásaira is – az 1. pontban megjelölt szerződő felek között az alábbi feltételekkel:

### 1. Szerződő felek:

Debreceni Református Hittudományi Egyetem (intézményi azonosító: FI12746)  
mint képzést végző intézmény

..... (név, születési név) hallgató  
.....(születési helye, ideje),  
.....(anyja neve),  
..... (lakcíme),

mint képzésben részt vevő hallgató, aki .....  
alapképzettséggel rendelkezik.

2. A szerződés tárgya: \_\_\_\_\_ szakirányú  
továbbképzés.

3. A képzés időtartama: ..... félév, kezdő időpontja .....

4. A képzés tanterve: a DRHE által a képzési és kimeneti követelmények szerint kidolgozott és elfogadott tantervi háló és tantárgyi program szerint.

5. A képzés helye: 4026 Debrecen, Kálvin tér 16.

6. A képzés költsége 123.000.-Ft, mely magába foglalja a tanulmányi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos összes költséget (vizsgadíj, pótvizsga díj, záróvizsga díj). A képzési díj a hallgatói jogviszony fennállása alatt nem módosul.

A képzés díja 115 000.-Ft, azaz egyszáztizenöt-ezer forint, mely összeget a hallgató az első félévben .....-ig, de legkésőbb a beiratkozástól/regisztrációtól számított két héten belül köteles a Neptun rendszeren keresztül átutalni a DRHE számlájára.

A hallgató beiratkozáskor 8 000,- Ft, azaz nyolc-ezer forint beiratkozási díj, a további félévekben 8 000,- Ft, azaz nyolc-ezer forint regisztrációs díj fizetésére köteles. Ha a hallgató a tanulmányait – bármely okból – abbahagyja, a befizetett képzési díjat, beiratkozási/regisztrációs díjat nem követelheti vissza.

7. A képzéshez szükséges infrastrukturális feltételeket a DRHE biztosítja, s azokat a hallgató a DRHE szabályzataiban foglaltak szerint jogosult használni.

8. A hallgató hallgatói jogviszonyára, tanulmányi és vizsgaügyeire a DRHE szabályzatai megfelelően vonatkoznak, melyeket köteles betartani. A szabályzat rendelkezéseinek megszegése esetén a DRHE az abban meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazza.

9. A foglalkozásokon való részvétel kötelező. Rendkívüli esetben legfeljebb a foglalkozások 20%-áról való távolmaradás engedélyezése kérelmezhető. Ennek túllépése nem teljesített krediteket von maga után. Az engedéllyel mulasztott tanórák tananyagának, követelményeinek pótlását és annak határidejét az érintett oktató határozza meg.

10. A hallgató jelen szerződés aláírásával igazolja, hogy a képzésről szóló tájékoztatást megkapta.

11. A hallgató a jelen szerződés alapján tudomásul veszi és elfogadja, hogy a képzés befejezését és a vizsga eredményes letételét oklevél dokumentálja.

Az oklevél igazolja, hogy a hallgató a szakirányú továbbképzésben részt vett, vizsgakövetelményeinek eleget téve azt eredményesen elvégezte, és \_\_\_\_\_ végzettséget szerzett.

Az oklevélre a hallgató az abban foglaltak szerint alapíthatja jogait.

12. Ha a hallgató azzal szegi meg a szerződést, hogy a képzési költséget határidőre nem fizeti meg, a DRHE jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani. A DRHE szerződésszegése esetén a hallgató a Ptk. szerinti kártérítési igénnyel léphet fel.

13. A hallgató a jogorvoslati jogát az Nftv-ben és a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározottak szerint gyakorolhatja.

Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben – különösen a szerződő felek szerződésszegésére – a nemzeti felsőoktatási törvény, a felnőttképzésről szóló törvény, valamint a Ptk. idevonatkozó rendelkezései az irányadók.

Debrecen, 20..... napján

.....

rektor

.....

hallgató

# TANTÁRGYLEÍRÁSOK

## Nevelésszociológia

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Nevelésszociológia	5+5	3	k	K	I.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A társadalmi rendszerek és struktúrák összefüggésében bemutatni az iskola belső világát, a társadalmi egyenlőtlenség révén rámutatni a nevelés feladatainak változására.

### Tananyag:

Mi a nevelésszociológia

A nevelés vizsgálatának tudományos alapjai

Demográfia

Nevelés az ókortól a középkorig

Nevelés a középkortól napjainkig

A nevelés szinterei (Csoport, politika, munkahely, vallás)

A média és hatása

Területi egyenlőtlenségek, település és iskola

Iskola és helyi társadalom

Az iskola belső társadalma

Társadalmi egyenlőtlenségek az oktatásban

Változások a család és az iskola viszonyában

### Kötelező irodalom:

Kozma Tamás: Bevezetés a nevelésszociológiába. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 1999.

Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2005.

### Ajánlott irodalom

Andorka Rudolf: A társadalmi mobilitás változásai Magyarországon. Gondolat 1982. 216-248.p.

Ladányi János: Rétegződés és szelekció a felsőoktatásban. Budapest 1994. 15-76.p.

DiMaggio, Paul: A kulturális tőke és az iskolai teljesítmény. In: Róbert P. (szerk.) A társadalmi mobilitás. Hagyományos és új megközelítések. Új Mandátum 1998.

Gazsó Ferenc: A társadalmi folyamatok és az oktatási rendszer. Századvég. Új folyam. 1997. 7. szám (Tél).

Róbert Péter: Hipotézisek az oktatás és a társadalmi mobilitás összefüggéseiről. Századvég. 1998. No. 8. (Tavaszi)

## Rendszerszemlélet

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Elő- feltételek
Rendszerszemlélet	0+5	2	gyj	K	I.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A képzés résztvevői ismerkedjenek meg a rendszerszemlélet jelentőségével, azok alkalmazási lehetőségeivel a pedagógiai gyakorlatban. Megismertetni a rendszerszemlélet és a szervezeti kultúra összefüggéseit a pedagógiai intézmény rendszerben és ezek hatásait elemezni.

### Tananyag:

A szervezetek mint rendszerek. A szervezetek főbb jellemzői  
A szervezet tagjai, vezetői, vezetési módszerek  
A pedagógiai rendszerek kultúrája, kommunikációja  
Konfliktus a szervezetben – megújulás a szervezetben  
Szervezetfejlesztés  
Közigazgatási és vezetési ismeretek  
A nevelési – oktatási intézmény mint szervezet  
Szakmai önismeret és önreflexió  
Jogi alapismeretek és gyermekvédelem  
Az intézmény szociálpedagógiája  
Hátrányos helyzet és nevelés / integráció és szegregáció  
Minőségbiztosítás és minőség fejlesztés  
SNI személyek nevelése és oktatása  
A gyerek helye a mai társadalomban  
Adatgyűjtés – kezelés és feldolgozás a nevelőmunkában  
Tudatosság és spontaneitás a tervező és nevelőmunkában, ezek gyakorlati alkalmazása

### Követelmény:

Választható témakörök:

- A fejlődés kríziseinek szépirodalmi megjelenítése
- A gyermekek kötődései
- Tehetség és kreativitás a gyerekekben
- A gyerek és a média
- A mese lélektani és irodalmi jelentősége
- Ünnepek és hétköznapi tárgyak, szimbólumai

**Kötelező irodalom:**

A bolognai folyamat. In: Az oktatás napjainkban Magyarországon. Budapest, G- Mentor Kft., 2003. 117-122.p.

Az iskolavezetők kompetenciájának fejlesztése. Taní-tani 2009. 1. sz. 60-63.p.

Bábosik István: Az iskola korszerű funkciói. Budapest: OKKER Kiadó, 2008.

Balogh László: Pedagógiai pszichológia az iskolai gyakorlatban. Budapest. Urbis, 2006.

**Ajánlott irodalom:**

Hans Berner: Az oktatás kompetenciái. Bevezetés az oktatásközpontú tervezés és a reflektív oktatás elméleti alapjaiba. Budapest: Aula Kiadó, 2004.

Gönczöl Enikő – Vass. Vilmos: Az oktatási programok fejlesztése. Új Pedagógiai Szemle. 2004/10.

## Vezetélmélet

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vezetélmélet	5+5	2	gyj	K	I.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A szakember számára elengedhetetlen társas és egyéni kommunikációs kompetenciák fejlesztése

A verbális, nonverbális és metakommunikációs csatornák használatának megfigyelése a szervezeteken belül, a kommunikáció kongruenciájának fokozása

A személyiség- és munkalélektani vonatkozások tudatosítása

A hozzáértő társalgás, vita és előadás (prezentáció) elsajátítása

### Tananyag:

Interperszonális kapcsolatok (motiváció, szerveződés, folyamat, fejlődés)

A szervezeti struktúra és kultúra

Vezetés. Konfliktuskezelés

A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei (modellek, tényezők, csatornák)

A verbális és nonverbális kommunikáció

A metakommunikáció funkciói

A kommunikáció kulturális és nemzeti jellegzetességei

Személypercepció, előítélet, szociális attitűd

### Követelmény:

A hallgató legyen birtokában a hatékony kommunikációhoz szükséges pszichológiai alapismereteknek

Rendelkezzen jártassággal a kommunikációs jellegzetességek felismerésében, az adott helyzetnek megfelelő kommunikációs stílus alkalmazásában

Ismerje fel saját kommunikációs hibáit, törekedjen azok korrigálására

### Kötelező irodalom:

Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula Kiadó, Budapest, 1994. (II. és III. fejezet)

Forgas, J.P.: A társas érintkezés pszichológiája. Cserépfalvy Kiadó, Budapest, 1994. (6., 7., 8. fejezet)

Klein Sándor: Vezetés- és szervezetpszichológia. Edge 2000Kft, Budapest, 2004. 261-293p., 374-444p.

Szabó Katalin: Kommunikáció felsőfokon. Kossuth Kiadó, Budapest, 2001.

**Ajánlott irodalom:**

Antons, K.: A csoportdinamika gyakorlata. Synalorg Kft., Budapest, 2006.

Barnkopf Zsolt: A kommunikáció könyve. Flaccus Kiadó, Budapest, 2002.

Pease, A.: Testbeszéd. Gondolatolvasás gesztusokból. Park Kiadó, Budapest, 1989.

Pikó András–Wisinger István–Zöldi László: Általános médiaismeret. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2006.

Síklaki István: A meggyőzés pszichológiája. Scientia Humana, Budapest, 1994.



## Az agresszió társadalmi háttere

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Az agresszió társadalmi háttere	5+5	3	k	K	I.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A 20-21. században döntően átalakult családi,- nemi, etnikai és szociális rendszer bemutatása. A társadalmi egyenlőtlenségekből, az etnikai és nemi különbségekből származó társadalmi és egyéni problémák megismertetése. A szegénység, betegség, válság okozta társadalmi és iskolai beilleszkedési zavarok következményei a magyar társadalomban.

### Tananyag:

A családi szerepek, a nők helyzete, a nemi identitás, az etnikai különbségek, a multikulturalizmus változásai, velejárói és napjainkra kialakult helyzete. A társadalmi megkülönböztetés, a jóléti állam és válsága, a szegénység, kiszolgáltatottság jelenségei.

### Követelmény:

A hallgatók ismerjék meg a 20-21. századi társadalmi változásokat. Rendelkezzenek ismeretekkel a társadalmi különbségekről, egyenlőtlenségekről. Legyenek képesek ezen ismereteik alapján a különféle viselkedésmódok és tevékenységek megértésére.

A mai magyar társadalom zavarai – saját eset feldolgozása.

### Kötelező irodalom:

Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.

Ferge Zsuzsa – Lévai Katalin (szerk.): A jóléti állam. ELTE Szociológiai Intézet Szociálpolitikai Tanszék. Budapest, 1991.

### Ajánlott irodalom:

Münnich Iván (szerk.): Tanulmányok a társadalmi beilleszkedési zavarokról. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1988.

Steinberg, Stephen: Az etnikum mítosza. Cserépfalvi Kiadó, Budapest, 1994.

## Személyiségfejlődés és zavarai

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Személyiségfejlődés és zavarai	10+5	4	k	K	I.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

megfelelő pszichológiai megalapozottságú attitűd kialakítása, formálása a magatartási problémákat mutató gyerekek irányában, a gyermekek differenciált megismerésére és optimális fejlesztésére, nevelésére történő ösztönzés, s mindezek révén a pedagógiai hatékonyság, értő figyelem, empátia és tolerancia speciális irányú fokozása.

### Tananyag:

Mentális egészség és betegség. A normalitás problémája  
A mentális betegségek osztályozása  
Biológiai, pszichés és szociális rizikótényezők  
Kritikus életkori periódusok - Freud, Erikson, Buckley modellje  
Neurotikus személyiségfejlődés gyermekkorban  
Szorongás, fóbiák, pánik  
Depresszív tünetképződés gyermekkorban  
Pszichoszomatikus tünetképződés és betegségek a gyermek- és serdülőkorban  
Magatartási zavarok, kényszermozgások, figyelemzavarok  
A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók, a tanulás zavarai  
Antiszociális személyiségfejlődés gyermek és ifjúkorban  
A pedagógus kompetenciái, kompetenciahatárai  
A segítő intézmények rendszere

### Követelmény:

A hallgatók ismerjék meg a személyiség- és viselkedési zavarok fogalmköréhez kapcsolódó általános és szakmaspecifikus fogalmakat, legyenek képesek ezeket helyesen használni, összefüggéseiket látni és láttatni, ismerjék fel a fejlődésben a specifikus és az aspecifikus jellemzőket

### Kötelező irodalom:

Comer, R. J. (2000): A lélek betegségei. Osiris Kiadó, Budapest  
Pinczésné dr. Palásthy Ildikó – Girasek János (szerk.), (2002): A személyiségfejlődés zavarai. Szöveggyűjtemény, KFRTKF, Debrecen  
Ranschburg Jenő (1998): Pszichológiai rendellenességek a gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

**Ajánlott irodalom:**

Buda Béla (1985): A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 65-85p., 102-123p.

Csabai Márta – Molnár Péter (2009): Orvosi pszichológia és klinikai egészségpszichológia. Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest

Ehrat, F. (1991): A nehezen kezelhető gyermek (POS). Gondolat, Budapest

Nemes Livia (2000): A bennünk élő gyermek. FILUM Kiadó, Budapest

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (2000): Személyiség- és csoportvizsgálati módszerek. KFRTKF, Debrecen

## Az agresszió pszichológiája

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Elő-feltételek
Az agresszió pszichológiája	5+5	3	k	K	I.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók előzetes pszichológiai tanulmányaira támaszkodva, korszerű, speciális ismeretek nyújtásával történő szemléletformálás:

- megfelelő pszichológiai megalapozottságú attitűd kialakítása, formálása a magatartási problémákat mutató gyerekek irányában
- értő figyelem, empátia és tolerancia kialakítása
- a gyermekek differenciált megismerésére és optimális fejlesztésére, nevelésére történő ösztönzés
- s mindezek révén a pedagógiai hatékonyság speciális irányú fokozása

### Tananyag:

Magatartási problémák – szocializációs zavarok

Biológiai, pszichés és szociális tényezők szerepe a patogenezisben: rizikótényezők

Kritikus életkori periódusok – magyarázó elméletek

Disszociális, antiszociális magatartás.

Az agresszió fogalomköre

A segítségnyújtás kognitív, affektív és konatív feltételei, módjai

### Követelmény:

A hallgatók ismerjék meg az agresszió fogalomköréhez kapcsolódó általános és szakma-specifikus fogalmakat,

- legyenek képesek ezeket helyesen használni, összefüggéseiket látni és láttatni
- törekedjenek minden gyermek személyiségének pozitív elfogadására
- olvassanak speciális irányú szakirodalmat
- végezzenek megfigyeléseket, esetelemzéseket

### Kötelező irodalom:

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó – Girasek János (szerk.), (2002): A személyiségfejlődés zavarai. Szöveggyűjtemény, KFRTKF, Debrecen  
Ranschburg Jenő (1998): Pszichológiai rendellenességek a gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

### **Ajánlott irodalom:**

- Arany Erzsébet - Girasek János - Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (1995): Pszichológiai vizsgálati módszerek gyűjteménye. KFRTKF, Debrecen
- Buda Béla (1985): A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 65-85.p., 102-123.p.
- Csabai Márta – Molnár Péter (2009): Orvosi pszichológia és klinikai egészségpszichológia. Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest
- Ehrat, F. (1991): A nehezen kezelhető gyermek (POS). Gondolat, Budapest
- György Júlia (1987): A nehezen nevelhető gyerek, Medicina, Budapest
- Mészáros Aranka (szerk.) (1999): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- Nemes Livia (2000): A bennünk élő gyermek. FILUM K., Budapest
- Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (szerk.)(2001): Személyiséglélektan. Szöveggyűjtemény, KFRTKF, Debrecen
- Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (2000): Személyiség- és csoportvizsgálati módszerek. KFRTKF, Debrecen
- Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (szerk.)(1998): Szociálpszichológia. Szöveggyűjtemény, KFRTKF, Debrecen
- Vajda Zsuzsanna (1999): A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest

## Diagnosztikai eljárások

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Diagnosztikai eljárások	0+10	3	gyj	K	I.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató ismerjen meg a kompetencia-körébe tartozó, szűrő és diagnosztizáló eljárásokat és eszközöket.

Ismerje meg és értelmezze az eljárások és eszközök közötti különbségeket.

Váljon képessé a kapott eredményeket értelmezni és arra alapozva a fejlesztést megtervezni, majd irányítani.

### Tananyag:

A mentális- és viselkedészavarok osztályozásának rendszerei (DSM, BNO)

Diagnosztikai kategóriák, kórképek kritériumai

Klasszikus és modern terminológia

Prognózis és terápia

A szűrőeljárások menete, etikája, kompetenciája, az eredmények értékelése.

A viselkedés, magatartás mérésére, szűrésére szolgáló eljárások elemzése

### Követelmény:

Ismerje a gyerekek, tanulócsoportok mérésére alkalmazható alapszereket, legyen képes a kapott eredmények értelmezésére

Ismerje a szorongás és magatartási zavarok szűrésére és diagnosztizálására alkalmas módszereket

Legyen tisztában a kompetencia-határaival, és a segítő szakemberek, -intézmények körével

### Kötelező irodalom:

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó - Girasek János – Kathyné Mogyoróssy Anita (szerk.): A differenciált fejlesztést segítő vizsgálati módszerek gyűjteménye, KFRTKF, Debrecen, 2003.

Császár Gyula: Pszichoszomatika a gyakorlatban. Budapest, 1989, Pszichoteam

Döme László: Személyiségzavarok. Budapest, 1996, Cserépfalvi-Psychoeducatio

### Ajánlott irodalom:

Porkolábné Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában, ALEX- typo, Budapest, 1993.

Princzes Mária (szerk.) Mentális és viselkedészavarok pszichológiája. Szöveggyűjtemény. OKKER Oktatási Iroda, 2001.

## Interkulturális nevelés

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Interkulturális nevelés	5+0	2	gyj	K	I.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A multikulturális nevelés értelmezése a világon és Magyarországon  
Multikulturális oktatás és iskola bemutatása  
Migráció, integráció, szegregáció  
„Az oktatás rejtett kincs”- elemzés

### Tananyag:

Multikulturális világ, multikulturális társadalom, értelmezés  
Multikulturalitás és globalizáció  
A multikulturális nevelés fogalma  
Paradigmaváltás a nevelésben, a különböző értékek elfogadása  
Az interkulturális nevelés fejlődése, haladás az interdiszciplinaritás felé  
Az oktatás európai dimenziói, a multikulturális iskola  
A romák, kisebbségi oktatások megszervezése, aktuális feladat  
Magyarországon – a roma kultúra  
Hátrányos helyzet, szegénység

### Követelmény:

A témához kapcsolódó széleskörű szakirodalom tanulmányozása, feldolgozása  
A hallgató megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezzen a téma kezelésében  
Alkotó együttműködés tanórán

### Kötelező irodalom:

Torgyik-Karlovicz: Multikulturális nevelés. Budapest 2006.

### Ajánlott irodalom:

Forrai Katalin: A multikulturális nevelésről. Iskolakultúra 2003/6.  
Torgyik Judit: Multikulturális tartalmak a pedagógiában. EDUCATIO, 2006.  
Czachesz Erzsébet: Multikulturális neveléstől az interkulturális pedagógiáig. Iskolakultúra, 2007/8-10.  
Hankiss Elemér: Örömkereső civilizáció. Új Pedagógiai Szemle, 2005. 7-8. sz.  
Sűrítés és keret. Gyarmati Livia: A lépcső című film interpretációja. 2013.

## Segítő beszélgetés

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Segítő beszélgetés I.	0+10	3	gyj	K	I.	-
Segítő beszélgetés II.	0+5	1	ma	K	II.	Segítő beszélgetés I.

### A tárgy oktatásának célja:

A hallgatók felkészítése a segítő helyzetben megfelelő kommunikációs stílus alkalmazására, a non-direktív, segítő beszélgetés lefolytatására, a tolerancia, a nyitottság, a felelősségtudat és a támogató attitűd kialakítása, formálása.

### Tananyag:

Az együttműködés és a segítség szociálpszichológiai összefüggései

A segítő kommunikáció jellemzői, tartalma, rendszere, lehetősége

A kommunikációs eszközrendszer alkalmazási lehetősége a segítő kommunikációban

Segítő, nondirektív beszélgetés:

- Adekvát, nyílt és kongruens kommunikáció gyakorlása
- A segítő kapcsolat kommunikációs eszközeinek gyakorlása

Konfliktuskezelési technikák (modellálás)

Kommunikációs zavarok

### Követelmény:

A hallgató legyen képes a különböző kommunikációs helyzetek felismerésére, a kommunikációs gátak kiküszöbölésére, a megfelelő kapcsolat kialakítására, a problémák feltárására és elemzésére, a konfliktusok értelmezésére, előítéleteinek, szerep-összeférhetetlenségeinek felismerésére és meghaladására.

Attitűdjét a tolerancia, a nyitottság és a felelősségtudat jellemezze.

### Kötelező irodalom:

Tringer László: A gyógyító beszélgetés. Medicina kiadó, Budapest, 2007.

P. Brander – C. Cardenas – J. Abad – R. Gomes – M. Taylor (2004): „Te is más vagy, te sem vagy más”. Képzők könyve. Mobilitás Európai Fejlesztési igazgatósága, Budapest

Friedemann Schulz von Thun: A kommunikáció zavarai és feloldásuk. Háttér Kiadó, Budapest, 2012.



**Ajánlott irodalom:**

Németh Erzsébet: Kommunikációs technikák. Szent István Egyetem, Gödöllő, 2001.

Barta Tamás: Személyiség, kommunikáció, etika. Szokratész Külgazdasági Akadémia, Budapest, 2003.

Ruth Bang: A célzott beszélgetés, Tankönyvkiadó, Budapest, 1980.

## Iskolai mentálhigiéné

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Iskolai mentálhigiéné	5+0	2	gyj	K	I.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

Nyújtson elméleti ismereteket a mentálhigiéné főbb tartalmi kérdéseiről, a mentálhigiéné munka színtereiről, intézményeiről és a lelki segítségnyújtás módszereiről.

### Tananyag:

A mentálhigiéné fogalma, főbb alapelvei, modelljei, problémakörei  
A prevenció lehetőségei és módszerei  
A lelki egészségvédelem szemléleti alapjai – empátia, félelem, szorongás, pszichoszomatikus betegségek  
Krisis- krízisintervenció  
Közösségek szerepe, gyógyító ereje –család, iskola, munkahely  
Egészséget károsító szokások  
Segítő kapcsolat – segítő beszélgetés, tanácsadás, konzultáció, egyéni és csoportos terápiák

### Követelmény:

A hallgatók sajátítsák el a köznevelési intézmények általános és speciális mentálhigiéné feladatait  
Rendelkezzenek jártassággal: a jelzőrendszer működésének feltételeivel és formáival, az észlelés-együtműködés folyamatával  
Legyenek képesek az iskolai gyermekvédelmi munka tudatos tervezésére és szervezésére

### Kötelező irodalom:

Vidáné Nagy Emese (Szerk.): A mentálhigiéné alapjai. Debrecen, 1999, KFRTKF  
Segítő kapcsolat /Szociális gondozó és ápoló szakképzés tankönyve/  
Budapest, 1997, Inter Techno-H Kft.

**Ajánlott irodalom:**

Buda Béla: A mentálhigiéné szemléleti alapjai. Budapest, 1999, Animula Kiadó

Hárdi István: A lélek egészségvédelme. Springer Hungarica Kiadó Kft., 1992.

Gerevich József (Szerk.): Közösségi mentálhigiéné. Budapest, 1989, Gondolat

Kézdi Balázs (Szerk.): Iskolai mentálhigiéné. Pro Pannoni Kiadó Alapítványa, 1998.

Drogcsapda. Paginarum Kiadó Kft., 2001.

## Gyermekvédelem és a segítség intézményrendszere

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Gyermekvédelem és a segítség intézményrendszere	10+5	3	gyj	K	II.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A történelmileg változó gyermekvédelem rendszerének 1997 óta újra értelmezett működésének és intézményeinek interdiszciplináris szemléletű komplex értelmezése.

### Tananyag:

A gyermekvédelem értelmezési keretei, története, fogalma, interdiszciplináris jellemzői

A gyermekvédelem alapelvei

Gyermeki és szülői jogok, köteleességek

A gyermekvédelem rendszere: preventív és problémakezelő gyermekvédelem

- gyermekjóléti alapellátás
- gyermekvédelmi gondoskodás
- gyermekvédelmi szakellátás

A gyermekvédelem intézményei

Nemzetközi egyezmények és nemzetközi joggyakorlatok

### Követelmény:

A hallgatók sajátítsák el az érvényes gyermekvédelmi rendszer működésének és intézményi feladatainak elméleti és gyakorlati alapkérdéseit.

A hallgatók legyenek képesek a gyermekvédelmi feladataikkal összefüggő segítségnyújtásra a preventív és problémakezelő gyermekvédelemben.

### Kötelező irodalom:

A gyermekvédelem nagy kézikönyve (2011): Szerkesztők: Katonáné Pehr Erika-Herczog Mária, CompLex Kiadó, Budapest

Herczog Mária: Gyermekvédelmi kézikönyv (2003.) KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest

2014. 01.01. hatályba lépő gyermekvédelmi intézkedések. EMMI

**Ajánlott irodalom:**

Gergely Ferenc (1997): A magyar gyermekvédelem története Püski Kiadó, Budapest

Herczog Mária (1997): A gyermekvédelem dilemmái Pont Kiadó, Budapest

Strauszné Somogyi Erzsébet (1997): Gyermek- és ifjúságvédelem Comenius Bt. Pécs

Veressné Gönczi Ibolya (2002): A gyermekvédelem pedagógiája DE. Kossuth Egyetemi Kiadója, Debrecen

1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

## Iskolai konfliktusok kezelése

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Iskolai konfliktusok kezelése	5+10	3	gyj	K	II.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A pedagógiai munkában szükséges egyéni kommunikációs kompetenciák fejlesztése

A konfliktusok felismeréséhez és hatékony kezeléséhez szükséges ismeretek és kompetenciák megszerzése

### Tananyag:

A konfliktus fogalma

A konfliktus megközelítési módjai, szerepük az ember, szervezet, csoport életében

Én és a konfliktus /teszt és értékelése/

Konfliktuskezelés; alternatív konfliktuskezelési módszerek

A mediáció fogalma

A mediáció módszere, alkalmazása

Mediáció a gyakorlatban

### Követelmény:

A hallgató legyen birtokában a hatékony konfliktuskezeléshez szükséges pszichológiai alapismereteknek

Rendelkezzen jártassággal a konfliktus felismerésében, az adott helyzetnek megfelelő konfliktuskezelő módszer alkalmazásában

### Kötelező irodalom:

Lovass Zsuzsa: Mediáció avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés. Műszaki Kiadó, Budapest, 1999.

### Ajánlott irodalom:

Együtt vagy külön. Szerk.: Herczog Mária. KJK Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest, 2002.

## Iskolai közösségfejlesztés

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Ifjúsági közösségfejlesztés	5+10	3	gyj	K	II.	Ifj.szociológia

### A tantárgy oktatásának célja:

Az ifjúságsegítő szakmai felkészültségének, gyakorlati kompetenciájának fejlesztése, mely képessé teszi arra, hogy

- különböző ifjúsági csoportok tagjaival kapcsolatot építsen,
- a súlyos élethelyzetbe került gyermeket, fiatalt a megfelelő szakemberek közreműködésével segítse.

### Tananyag:

Hazai ifjúsági művelődési szervezetek, intézmények, egyházi és civil ifjúsági csoportok.

Csoportképződés az intézményi körökön kívül. Ifjúsági szubkultúrák.

A deviancia értelmezési keretei. A magyar ifjúsági korosztályt érintő devianciák.

Az erőszak az ifjúsági korosztály körében – a családon belüli erőszak, a társadalmi térben megnyilvánuló ifjúsági agresszivitás.

A korosztályi fenyegetettségéből adódó problémák. Az intézményes segítség lehetőségei és határai.

Az önkéntes segítség szerepe az ifjúsági problémák megelőzésében, enyhítésében. A devianciák kezelése a kultúraközvetítés eszközeivel.

Az önkéntes, önszorgító hálózatok működése.

### Követelmény:

- Tájékozódási kompetencia
  - az ifjúsági művelődési intézmények körében,
  - az ifjúsági szubkultúrák körében,
  - a személyiségépítő, kreativitást felszabadító kultúraközvetítés módszerei körében.
- Gyakorlati kompetencia
  - a gyermek, fiatal veszélyhelyzetének feltárásában;
  - a megfelelő szakember bevonásával segítségnyújtásban,
  - a kultúraközvetítés preventív eszközeinek alkalmazásában.

**Kötelező irodalom:**

Somlai Péter: Szocializáció. A kulturális átörökítés és a társadalmi beilleszkedés folyamata. Corvina, Budapest

Bauer Béla– Laki László– Szabó Andrea (szerk.): Ifjúság 2000. Nemzeti Ifjúságkutató Intézet, Budapest

Bauer Béla– Szabó Andrea (szerk.): Ifjúság 2004. Gyorsjelentés. Mobilitás, Budapest

**Ajánlott irodalom:**

Szapu Magda (2002): A zűrkorszak gyermekei. Mai ifjúsági kultúrák. Századvég Kiadó, Budapest

Pikó Bettina (szerk.) (2002): A deviáns magatartás szociológiai alapjai és megjelenési formái a modern társadalomban Szeged, JATEPress, 65-73.p.

Rácz József (2001): Bevezetés a devianciák szociológiájába, Új Mandátum Kiadó, Budapest

Rácz József (1998): Ifjúsági (szub)kultúrák, intézmények, devianciák. Scientia Humana, Budapest

Gábor Kálmán (szerk.) (2005): Fesztiválok ifjúsága és a drog. Belvedere Kiadó, Szeged



## Pedagógiai módszerek az iskolai agresszió kezelésére

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Pedagógiai módszerek az iskolai agresszió kezelésére I.	0+10	3	ma	K	I.	-
Pedagógiai módszerek az iskolai agresszió kezelésére II.	0+15	3	ma	K	II.	Pedagógiai módszerek... I.

### A tantárgy oktatásának célja:

Az agresszió jelen van a mindennapi életünk majdnem minden területén, sőt azt tapasztaljuk, hogy az agresszió jelensége egyre változatosabb formában jelenik meg, egyre gyakoribb és egyre fiatalabb korosztályokat érint. Kezelésének fontos feltétele az, hogy rendelkezünk minél pontosabb ismeretekkel az agresszió okairól, a megnyilvánulásairól, valamint az agresszió kezelésének pszichológiai és pedagógiai lehetőségeiről.

### Tananyag:

Az agresszió okai  
 Az agresszió megnyilvánulásai  
 Pszichológiai és pedagógiai elvek az agresszív gyermekkel való bánásmódban  
 Az iskolai agresszió megelőzése és beavatkozási lehetőségek  
 Büntetés helyett kárhelyreállítás: jövőorientált, közösségi konfliktuskezelés az iskolában

### Kötelező irodalom:

Carver, Ch. – Scheier, M.: Személyiségpszichológia. 2001, Budapest, Osiris  
 Hárdi István (szerk): Az agresszió világa. 2000, Budapest, Medicina Könyvkiadó Rt.  
 Megbékélés és jóvátétel. Szerk.: Herczog Mária. Család Gyermek Ifjúság Könyvek, Budapest, 2003.  
 Roth-Szamosközi Mária (és mtsai): Válassz okosan... – Készségfejlesztő program az agresszivitás csökkentésére. 2004, Kolozsvár, Scientia Kiadó

### Ajánlott irodalom:

Szöke-Milinte E. (2006): Konfliktuskezelés és pedagógusmesterség, A pedagógusok kríziskommunikációjának fejlesztése. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest

## A pedagógus-szülő kapcsolat

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
A pedagógus-szülő kapcsolat	5+5	2	gyj	K	II.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató ismerje meg a család és az iskola együttműködésének formáit, azok társadalmi beágyazottságát.

Ismerje meg a hagyományos kapcsolattartási módszerek mellett az alternatív lehetőségeket és váljon képessé és motiválttá azok alkalmazására.

Fejlődjön a kommunikációs készsége a szülőkkel való kapcsolattartásban és problémamegoldásban.

### Tananyag:

Az iskola és a család kapcsolattartásának szükségszerűsége

Az iskola és a család kapcsolatának társadalmi beágyazottsága

Nézetkülönbségek, konfliktusforrások pedagógusok és szülők között

A konfliktuskezelés módjai

A pedagógus kommunikációs kompetenciája

A segítő kommunikáció

A pedagógusok és szülők kapcsolattartási formái, ezek összehasonlító elemzése

### Követelmény:

A hallgató sajátítsa el az iskola és a család közötti kapcsolattartásra vonatkozó korszerű pszichológiai alapismereteket

Rendelkezzen jártassággal a kapcsolatteremtésben, a segítő kommunikációs eszközök alkalmazásában és a konfliktuskezelésben

A hallgató legyen képes:

Rendszerben szemlélni az iskolai élet szereplőit

Belátni a jól működő pedagógus – szülő kapcsolat megteremtésének szükségszerűségét

Rugalmasan gondolkodni a témáról

### Kötelező irodalom:

Szabó Éva (2006): Szeretettel és szigorral, Akadémiai Kiadó, Budapest

Füle S. (2002): Párbeszéd a szülők és a pedagógusok között. Okker Kiadó, Budapest

### **Ajánlott irodalom:**

- Barlai R., Kővágó Gy. (2004): Krízismenedzsment, kríziskommunikáció. Századvég, Budapest
- Felleginé Takács A. (2004): Problémás tanulók, okok és megoldási javaslatok. In: N. Kollár K., Szabó É. (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, Budapest
- Komlósi Sándor (1985): Pedagógus és szülő korszerű kapcsolata, együttműködése In: Vastagh Zoltán (szerk): Kommunikációs szituációk pedagógiai elemzése JPTE, Pécs
- Liskó Ilona(1986): Kudarcok középfokon, OKI, Budapest
- Mészáros A. (szerk.) (1997): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- Oláh A. (2005): Érzelmek, megküzdés és optimális élmény. Belső világunk megismerésének módszerei. Trefort Kiadó, Budapest
- Pusztai G. (2004): Iskola és közösség, Felekezeti középiskolások az ezredfordulón. Gondolat, Budapest
- V. Satir (1999): A család együttélésének művészete, Coincidencia Kft., Budapest
- Szekszárdi J. (1995): Konfliktuspedagógiai szöveggyűjtemény. Veszprémi Egyetem, Pedagógia – Pszichológia Tanszék.
- Szekszárdi J. (2001): A konfliktuskezelés gyakorlata, Új Pedagógiai Szemle, 2001/Május, Budapest

## Esetmegbeszélés

A tantárgy neve, kódja	Kontakt órák	Kredit	Zárási forma	Státusz	Ajánlott félév	Előfeltételek
Esetmegbeszélés	0+10	2	ma	K	II.	-

### A tantárgy oktatásának célja:

A segítő-támogató attitűd elmélyítése az általánostól eltérően fejlődő gyermekekkel és szüleikkel kapcsolatban.

Az alapozó elméleti és gyakorlati ismeretek segítségével legyenek képesek a hallgatók egy konkrét eset teljes részletességgel történő áttekintésére és ismertetésére.

### Tananyag:

a problémacentrikus esetismertetés szabályai  
az esetelemzés technikái  
együttműködés más segítő szakmák képviselőivel  
együttműködés a szülőkkel és pedagógusokkal

### Követelmény:

Ismerje az esetismertetés szabályait.

Ismerje azokat a lélektani folyamatokat, amelyek jellemzik az általánostól eltérően fejlődő gyermekek szüleit.

Legyen képes a probléma oki hátterének feltárására, a tünetek értelmezésére és rendszerben, egységben szemlélésére, a fejlesztési lehetőségek és koncepciók felvázolására, beleértve az érintettekkel való együttműködést.

Legyen tisztában a kompetencia-határaival, és a fejlesztő szakemberek körével

### Kötelező irodalom:

Pinczésné Palásthy Ildikó - Girasek János – KathynéMogyoróssy Anita (szerk.): A differenciált fejlesztést segítő vizsgálati módszerek gyűjteménye, KFRTKF, Debrecen, 2003.

Pinczésné Palásthy Ildikó - Girasek János – Kathyné Mogyoróssy Anita (szerk.): Szemelvények a differenciált fejlesztés témaköréből, KFRTKF, Debrecen, 2004.

**Ajánlott irodalom:**

Arany Erzsébet – Girasek János – Pinczésné Palásthy Ildikó – Sassné Kiss Gabriella: A differenciált fejlesztés pedagógiája és pszichológiája, KFRTKF, Debrecen, 1990.

Bagdy Emőke – Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988.

Bödör Jenő: Korrekciós nevelés, Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.

Golnhofer Erzsébet: Az esettanulmány, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001.

Porkolábné Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában, ALEX- typo, Budapest, 1993.